

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo XVI. Antiqua Monumenta Ad Historiam Mediae Aetatis Illustrandam,
Nunquam Edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1601

Chronicon Eiusdem Weingartensis Monachi, A Christo Nato Usque Ad
annum 1197. Ex M.S. Avgvstano Nunc primum editum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64144)

CHRONICON

Eiusdem

WEINGARTENSIS
MONACHI,

CHRISTO NATO VSQVE AD
annum 1197.

EX M. S. AVGVSTANO NVNC
primum editum.

DOST tempora consulum Monarchi in Romana Republica imperium obtinuerunt, primo Iulio Cæsare arripiente imperium, repetitusq; est Romę mos vni parendi, anno ab yrbe condita *DCCXX. vno, ab exaltis vero Regibus D. LXXX. pro Rege Imperatore, vel factatori nomine, post Augusto appellato.

Primus Iulius Cæsar regnavit annis quinq; post quem Cæsar Augustus regnavit annis LVI. Cuius año quadragesimo* vero natus est Christus. Propterea anni, quib. regnavit Augustus ante natiuitatem Christi, id est anni XL. * vero non computantur ad summam, sed XIV. sequentes, quibus tempus ab Incarnatione Verbi colligimus.

Regnavit aut quinq; annis Iulius Cæsar, à quo Cæsares. Augustus Cæsar, à quo Augusti, qui non est passus Dñm se vocari. Hic Antoniũ & Cleopatrá vicit, & sub eo Herodes alienigena subintravit, & Cyrinus in Syriam mittitur.

D d 2. Chri-

Videtur leg. quadragesimo secundo. Autographum forte habuit xli. ex scriptor autem numeri binary notam pro uac. cipit, vero, interpretatus est. * f. duo.

Handwritten notes on the right edge of the page: SJJ, m, m, SIV, 24

* *Viciosè.*

Christus nascitur * anno LVI.

Tyberius priuignus Augusti, sub quo Pilatus Iudee Procurator dirigitur.

Herodes Tetrarcha Ioannem Baptistam decollauit.

Regnauit annis Christus crucifigitur. Stephanus lapidatur. * r. a. XXII.*Caius* Caligula, sub quo Pilatus interfecit seipsum. Herodes Agrippa Rex constituitur. Matthæus Euangelium scribit. Regnauit annos III.*Claudius, qui & Tyberius.* Dispersio Apostolorum facta est. Iacobus decollatur. Petrus incarceratur. Idem in exilium venit. Marcus Euangelium scribit. Regnauit annos XIII.*Nero* sororius Caligulae, sub quo prima persecutio ecclesiae. Petrus & Paulus Romae necantur. Marcus Euangelista coronatur. Regnauit annis XIII. Lucas Euangelium scribit.*Vespasianus.* sub quo Hierosolyma euertitur. Iosephus captiuatur. regnauit annos 8.*Titus* regnauit annos 2. filius superioris.*Domitianus* frater prioris, sub quo persecutio * uentura est. Ioannes in Patmos relegatur. Regnauit annos 16.*Nerua,* qui dicitur Pius. Ioannes Ephesum rediit in caeteris. Regnauit annum I.*Traianus.* Ioannes obiit. Persecutio III. orta est, qua Clemens Papa & Alexander Hermes, Nereus & Andreas passi sunt. r. an. XIX.*Ælius Adrianus.* Hic Hierosolymam reaedificauit. Iosephus quila interpretis fuit. r. a. XXI.*Antoninus* pater cum filiis regnauit annos XXII.*Marcus Antoninus Verus* cum fratre Aurelio, & postea filio Lucio Antonino. Persecutio quarta orta est. Polycarpus presbyter patitur, Regnauit annos XIX.* *fort. secundo.*
video illud uero pro secundo
uoluntari passum in hoc m. s.

Lucius Antoninus Commodus post mortem patris, sub quo Theodocion interpret. r. a. XIII.

Elivs Pertinax regnat menses vi. *Iulianus* Iurisperi- tus. r. menses vii.

Seuerus Pertinax. *Symmachus* interpret. Persecutio V. orta est, in qua Perpetua & Fælicitas passæ sunt, reg. annos XVII.

Balbinus *Iuliani* socius. Sub quo *Narcissus* Episcopus, regnauit annos V.

Antoninus *Caracalla* *Seueri* filius. *Thermæ* *Rome* con- duntur. r. annos VII. Quinta editio habetur.

Macrinus qui & *Opilius*. regnauit annum I.

M. Aurelius Antoninus *Eliogabalus*, sub quo editio VI. r. an. 4.

Aurelius Alexander filius *Mammæ*. *Origenes* claruit *Roma*. Coronantur *Calistus*, *Papa* *Vrbanus*, *Cæcilia*, *Ti- burcius* & *Valerianus*, *Palmatius*, *Calipodius*, *Gordianus*. regnauit annos XIII.

Maximinus *Iulius* sub quo persecutio sexta. Regnauit annos III.

Gordianus. regnauit annos VI.

Philippus cum *Philippo* filio. Hic primus Imperator Christianus. r. a. VII.

Decius sub quo persecutio vii. *Roma*. Coronatur *Fa- bianus*, *Papa* *Cornelius*, *Abdon* & *Sennes*, *Sixtus*, *Lauren- tius*, *Hippolytus*, *Stephanus* *Papa*. *Antonius* monachus claruit. r. a. III.

Gallus cum *Volusiano* filio. regnauit annos XV.

Emilius regnauit menses III.

Galicus cum filio regnauit annos VII.

Valerius cum *Gallieno* filio regnauit annos XV. *Cy- prianus* coronatur.

CCCLXV
SII
m, m,
SIV
24

*

* *Gennus* regnavit annos decem.

Postumus r. a. x.

Claudius sub quo persecutio VII. *Quintillus* frater eius regnavit dies XVII.

Aurelianus primò quidem clemens. Persecutio XIII. r. a. est. r. annos v.

Tacius vel *Tacianus*, sub quo *Vincentius* & *Gregorius* passi sunt.

Florianus regnavit menses II. & dimidium.

Prusbo r. a. VI.

Carus cum *Caricio* & *Numeriano* filijs regnavit

nos II.

Diocletianus & *Maximianus* *Herculius*. Persecutio XVIII. r. a. est, in qua divinis libris adustis, plures passi sunt, *Agathus*, *Cyriacus*, *Sebastianus*, *Pancratius*, *Marcellinus*, *Primitivus* & *Felicianus*, *Agnes*, *Mauritius*, *Vitus*, *Afra*, *Lucia*. Regnavit annos XX.

Constantinus cum *Valerio* *Maximo* regnavit a. XVII.

Corasius regnavit annos VII.

Maximinus & *Severus* regnavit VIII.

Constantinus *Constantii* ex concubina *Helena* filius. Hic *Constantinopolim* sedem regni fecit, & dimisit *Sylvestro* *Romam*, *Synodus* fit. *Nicolaus* claruit. Regnavit annos XXX.

Constantinus cum *Constantino* & *Constante* fratribus suis *Constantini*. Regnavit años XXIV. *Athanasius* & *Hilarius* claruerunt.

Iulianus *Apostata* regnavit annos II. sub quo *Basiliscus* & *Gregorius*.

Iovinianus *Pannonius* *Christianissimus*, sub quo *Athanasius*. *Episcopi* reuocantur. regnavit menses VII.

Valentinianus cum *Valente* fratre, qui & ipsi *Pannonius*

Iste Valens fuit hæreticus, cuius gratia Gothi Arriani fiunt, regnavit annos x i. Ambrosius, Maximus, Hieronymus claruerunt.

Valens post mortem fratris cum Gratiano & Valentiniano filiis fratris regnavit annos i v. Hermanaricus Gothorum Rex claruit.

Gratianus cum Valentiniano post mortem Valentis r. a. vi. Gratiano Romæ Gothi subiecti sunt, mortuo eorum Rege Athalarico. A Valentiniano expulsi sunt Franci à Sincambria. Postea Gratianus Theodosium Hispanum in regni confortem assumpsit.

Theodosius post mortem Gratiani regnat annos x i. Augustinus Episcopus, Ioannes Chryostomus, Oroosius presbyter.

Aradius & Honorius filii Theodosii regnant annos x i i i. Alexius confessor.

Honorius defuncto Archadio cum Theodosio filio fratris regnat annos x v. V Visigothi sub Alarico Rege eorum, rupto scedere, Romam irrumpunt. Corpus Stephani protomartyris reuelatur.

Theodosius filius Archadii Honorio defuncto regnat annos x xvi. Augustinus & Briccius Episcopi obierunt.

Valentinianus filius Constantini regnat annos x i i. Hic fuit filius sororis superiorum. Athila Hunnorum Rex & Theodoricus V Visigothorum Rex. Paulinus Episcopus.

Martianus & Valentinianus regnavit annos v i i. Geisericus V Vandalorum Rex secundo cum suis Romam irrupit. Athila Hunnorum Rex cum Romanis bello congressus est, in quo Theodoricus V Visigothorum Rex occubuit.

Leo maior r. a. x x v i i. Hic Theodoricum Theodmari filium

REGAN
SII
my am,
SIV
24

fillum ab Ostrogothis obsidere accepit: Remigius Episcopus claruit.

Cuius Romæ. Zenon. cum Basilisso Constantino regnavit annos II. solus XV. Theodoricus Rex Ostrothorum extitit:

Maiorianus Ro. r. a. IV.

Severus. Anthemius Ro. Hos Leo Imperatores fuerunt quorum uterque occiditur, Imperante Leone r. fuerunt librius menses vi r. Glycerius annos II.

Nepos Patricius *Anastasius* regnat constanter annos XXVIII. Hic Clodoveo, qui Ludevicus dicitur, Francorum Regi consulatum obtulit. Olybrius Ro. menses r. Fulgentius Episcopus claruit.

Iustinus senior Illyricus verus Christianus regnavit annos XI. Benedictus Abbas claruit. Cassiodorus & Boetius verus, Dionysius Abbas.

Augustulus. Hic Zenone Augusto xi. mense deponitur regnum Romanum.

Odoacer. Iste Odoacer genere Rugus cum prociacis veniens Romam subegit. Theodoricus, qui occiso Odoacro regnavit. Zenon Augustus Theodorico Theodoricus filio, Ostrothorum Regi Imperiū Rom. permisit. Theodoricus iste Arrianus Symmachum patricium Boetium Ioannem Papam in vinculis fame necavit.

Athalaricus Nepos prioris ex filia Rom. r. Hic Athalaricus occiditur.

Iustinianus Iustini ex sorore nepos constanter regnavit annos XXV. Sanctus Remigius migravit. Lotharius Rex Franciæ, Totila Rege occiso Vandali in Africa capti guuntur. Priscianus Grammaticus. Iste Iustinianus Regem publicam factis & dictis reparavit.

Theodatus Rom. r. Hunc Belisarius ab Augusto missus interfecit. Vitigus, Hunc idem captiuum Constanti-
nopolim misit. Hic Iustinianus reduxit Imperium superato VVitigi per Belisarium, & deinde Totila per Narsetem interfecto, qui illi successerant.

Iustinus minor regnavit annos XXI. Armenij fidem suscipiunt. Sanctus Vedastus. Hilpericus Rex f. Thotila iste Rex Gothorum Romam occupavit. Hunc Narfes Patricius missus à Iustino minore, auxilio Longobardorum interfecit.

Tiberius Constantinus largus pauperibus, regnavit annos VIII. Longobardi Italiam inuadunt. Gregorius claruit.

Mauritius Capadox regnavit annos XX. Gothi Catholicifunt & Angli. Columbanus Abbas, Gallus & alij.

Focas regnavit annos VIII. Persæ superant Romanos.

Heraclius. Crux Christi exaltatur. Isidorus. Gallus cellam construxit. Sanctus Osvaldus. r. Lotharius filius Hildperici. r. Regnavit autem Heraclius annos XXVI.

Heraclonas regnavit annos II. Filius Heraclij cum matre sua Macrina.

Constantinus filius Heraclonæ nepos Heraclij Augusti regnavit menses vi. Glodoueus r. & Sigibertus.

Constantinus filius Constantini regnavit annos XXVIII. sanctus Osvaldus à Penda Rege occiditur.

Constans filius Constantini superioris regnavit años xviii. Sanctus Lampertus Episcopus.

Iustinianus minor filius Constantini regnavit annos X. Villibrordus Episcopus. Sanctus Kilianus.

Leo Leoncius r. annos III. Ludevvicus, qui & Clodoueius. Pippinus Ansigifi filius Maior domus: cuius filia sancta Gerdrudis, *Günpertus Episcopus claruit.

Ec

Abima-

* al. Gndper-
tm

CCXV
SII
m, m,
SIV
24

Abimarus, qui & Tiberius regnat annos **VII**. Beda byter.

Iustinianus secundo cum Tiberio filio regnat **VI**. Hytipertus Rex filius Theodotici, & Dagobertus nior.

Philippicus qui & Bardanieus **r.** annum **I**.

Anas Casius qui & Arthemius verus Christianus regnit annos **III**.

Carolus Tutucles, Maior Domus, magni Caroli auius suam uiam subiugauit.

Theodosius regnauit annum **I**. Romæ ex inundatione Tiberis Lecanæ instituuntur.

Leo filius Constantini Syrus & impius **r.** annos **VV**. Unfridus qui & Bonifacius Archiepiscopus. Orthmar Abbas. Pirminius Episcopus. Theodoricus Rex filius Dagoberti.

Constantinus Leonis filius **r.** annos **XXVII**. Burgundus & Vilibaldus Episcopi. Rödperus Episcopus. Fulda se cœnobium fundatur. Pippinus filius Caroli Rex Francie.

Leocazarus filius Constantini regnauit annos **V**. Constantianus Episcopus Frisingensis. Andogarius primus Caripidonensis Abbas.

Carolus Magnus Rex Franciæ.

Constantinus cum matre Hyrene regnauit annos **II**. Hic consilio matris excæcatur. Carolus Magnus Patriarcha Romæ fit.

Hyrene sola regnauit annos **V**. Carolus ex patre Rom. Augustus factus coronatur. Hyrene dum pace Caroli nubem posuit, eiecta est.

Anno ab Incarnatione Domini **D. CC. LXXVII** sub hoc tempore Imperium Romanum ad Reges Francie

rum translatum est, Carolo magno filio Pippini Regis primo Imperatore facto : In Constantinopoli vero regnum solo Imperij nomine permansit, & post Hirenem Nicephorus, qui & Theophilus imperium arripuit.

Carolus Magnus regnavit annos xlvii. Imperij xlv. Brema constituitur. & Dacia conuertitur à sancto Wilibrordo.

Ludovicus Magnus, qui & Pius Caroli magni fr. annis xxvii. Qui Ecclesias ditavit. Huic successerunt i v. filij, Anglardus Episcopus Sueuos conuertit.

Ansgardus.

Welfo primus pater Iudith. Hanc idem Ludevvicus defuncta vxore sua Irmingarda, ex qua iiii. filios, Lotharium, Pippinum, & Ludevvicum progenuit, duxit vxorem; quæ genuit Carolum Caluum, qui in diuisione Imperij Regnum Franciæ obtinuit. xlv. ann. postea Imperator ann. lli.

Lotharius filius Ludevlici iiii. imperat annis xvii. in Italia. Carolus Caluus in Francia siue Gallia regnat. Ludevvicus in Alemannia siue Germania, Pippinus in Aquitania. Hi quatuor fratres filij Ludevlici iiii. Imperium diuiserunt. Corpora sanctorum Martini & Remigij transferunt. Rabanus claruit, & Maginardus heremita.

Ludevvicus filius Lotharij cum fratribus Lothario, Carolo, Pippino regnavit annis xxxvi.

Carolus minor filius Ludevlici cum fratribus Carolomanno & Ludevico regnavit annis xi. Eticho filius VVelfonis.

Cynolfus filius Carolomanni r. a. xlii. Salomon Abbas & Episcopus Constantiensis. Vngari Italiam vastant.

Ec 2. Lude-

REGAN
SII
m, m,
SIV
24

Ludouicus filius Arnolphi r. a. XII. *Heinricus* filius tichonis, pater sancti *Conradi* primus fundator Altonis monasterii cœnobij.

Cunradus filius *Cunradi* principis r. a. VII. Vngaria & Turingia inuasis.

Heinricus filius *Otonis* Ducis Saxonum r. a. XVI. Sanctus *Valericus* & sanctus *Cunradus* Episcopi clarissimi. *Rudolphus* princeps filius *Heinrici* frater sancti *Conradi* Episcopi.

Regnum Theutonicorum cœpit ex hinc.

Otto Magnus filius *Heinrici* r. a. XXXIX. Partem illam construitur.

Otto filius prioris, r. a. IX.

Otto filius eius r. a. XVIII. *Nogger* Abbas claruit.

Heinricus Dux *Bauariæ* r. a. XXIII. Sub hoc tempore *Rauenspurg* construitur. *Babinberg* construitur. *Rudolphus* & *Vngari* Christiani fiunt.

Cunradus Francus r. a. XV. *Stephanus* Vngariorum principis memoria obiit. *Spira* conditur. *Bruno* Augustinus Episcopus, & *Welf* *Rudolphi* filius confugientes.

Heinricus pius filius *Cunradi*, r. a. XVII.

Herimannus Contractus claruit. *Welf* Dux *Carinthiæ* filius *Welfonis* frater *Chornihæ*, quam duxit *Azzo* Marchio *Italiæ*, *Baldenvinus* Comes *Flandriæ* incendiarij.

Heinricus filius *Heinrici* pij r. a. XLIX. *Hierusalem* pagani capta est. *Alexius* *Constantinopolitanus*. *Welf* Dux *Noricorum* filius *Chornihæ* & *Azzonis*.

Heinricus filius superioris r. a. XVIII. Qui partem illam occupauit, & *Paschalem* *Papam* captiuauit.

**Ioannes Com-
veneris,*

*Kalo *Ioannes* Imperator *Græcorum*. *Heinricus* Dux *Welf* Duces *Bauariæ* filij *Welfonis*.

Hierusalem Franci Duce Gothefrido liberant anno ab Incarnatione Domini M, xcix. Lotharius regnavit annos viii.

Emanuel Græcorum Imperator. *Heinricus* Dux Saxonum & *Bavariæ*, filius *Heinrici* & *VVelf* frater eius.

Conradus filius sororis *Heinrici* Regis r. a. xv. Huic præfati Duces prope ad finem restiterunt. Sub hoc expeditio Hierosolym. facta est anno ab Incarnatione Domini M. C. XL. Vnde pro querimonia transmarinæ Ecclesiæ propter immanitatem impiissim illius sanguinis. Huic expeditionis principes erant Rex ipse *Conradus*, Rex Franciæ *Ludovicus*, Dux Sueviæ *Fridericus* filius *Friderici* Ducis fratris *Conradi*, Regis, postea Imperator; *Gvelf* Dux *Heinrico* fratre iam defuncto; *Heinricus* frater Regis; *Conradus* tunc Dux *Bavariæ*; Episcopi plures cum Comitibus & diuersis hominibus.

Fridericus filius *Friderici* Ducis & *Luduitæ* sororis *VVelfonis* r. anno ab Incarnatione Domini M. CLII. Hic auunculo suo *VVelf* *Marchiam* *Tusciæ*, Ducatum *Spoleti*, Principatum *Sardinia*, Domum *Comitissæ* *Machtildis* in beneficio tradidit: & *Heinrico* Duci *Saxonum*, filio *Heinrici* auunculi sui Ducatum *Bavariæ*; Patruo suo *Heinrico* de *Osterich* ablatum restituit; tali compositione facta, ut quo prius *Marchia*, ex hinc Ducatus per se consisteret. Hic secundo expeditione in *Italiam* facta contra rebelles *Mediolanenses*, turrib. tandem ciuitatis depositis eos subegit, anno Regni sui vii.

Eo anno defuncto *Adriano* Papa, schisma inter *Alexandrum* & *Octavianum* cœpit.

Orta demum geverra idem Imperator *Heinricum* Ducem *Saxonum* & *Bavariarum* filium auunculi sui & *VVelfonis* fratrualem duobus annis bellis attritum ablato utroque

CCAN
SII
m, m,
SIV
24

Ducatu, nec non beneficiis & prædiis exilij proscriptio-
damnavit.

Sub hoc etiam Saladinus Rex Babylonæ omni-
stina occupata ipsam Christi urbem Hierusalem cepit
ab Incarnatione Domini. M. C. LXXXVII.

Anno dehinc tertio circa festum sancti Georgij Im-
perator Hierosolymos expeditionem movit cum filio Fr-
derico Duce Sueuorum & Episcopis & Comitibus, & im-
merabili multitudine electorum militum. Transiens
tem hyemavit in Græcia; & circa Pascha cum omni mu-
titudine transiit brachium sancti Georgij, quod est
Propõticum, cum incredibili periculo suorum tandem
ca Pentecosten venit Iconium. Qua subacta & omni
creato exercitu cum summa alacritate ceptum iter age-
ditur. Sed occulto Dei iudicio inter montes Ange-
mabili obitu vita priuatur anno Regni... Huius ver-
lius Dux Fridericus Princeps totius exercitus constitit
Antiochiæ veniens carnem quidem patris honorifice
mulavit, sed ossa vsque Aecaron transtulit, vbi & ipse
multis nobilibus migravit.

Heinricus filius Friderici Imperatoris regnavit anno
Incarnatione Domini M. C. XCI.

Anno M. C. XCI. XVIII. Cal. Ianuarij Gve-
nobilis Altorfensis, Principum nostrorum illustrissim-
Heinrici Ducis videlicet & VVoulfhildis filius carne
tus migravit à seculo; in quo nobilitas Altorfensium
mediocriter completa desit. Innatam siquidem
litate virtutum ampliavit moribus: sæculari etiam dig-
tate plenissimè præditus: circa statum spiritualis vitæ
ma vigilare studuit diligentia. Quid plura? Quod
pauperum comminavit expensas, atque donis munificen-

tia sua Monasteriorum vel Ecclesiarum discretè supplevit indigentiam. Monasterio etenim VVingartensi principaliter à parentibus suis fundato speciali condescendit benevolentia, & fratribus Deo & sancto Martino ibidem seruentibus inter alia beneficia tradidit Berge & VVillare cum non modica familia, & suis appenditiis. Fratribus etiam in Augea pro remedio animæ suæ contulit prædium in Fidanshouen. In montanis etiam claustrum Steingadin à primaria fundatione constituit, quod suæ prouidit sepulture, quod & consecratione & multa dote ditauit. Quibus ex ordine rerum ita dispositis nobile patrimonium cum prædiis nec non Aduocatiis & Ministerialibus Friderico Romanorum Imperatori, filio videlicet sororis suæ & filio illius Friderico Duci Sueuorum sub iure possessionis contulit. Quibus in expeditione Hierosolymitana mortuis idem VVelfo propter innatam familiaritatem & consanguinitatis lineam prædictorum patrimonium cum omnibus suis pertinentiis Heinrico illustri Romanorum Imperatori sub hæreditaria possessione contradidit.

*Diffusa latè VVelfonum nobilitate,
 Nomine postremus obit & virtute supremus:
 Sublato satis hoc principe nobilitatis
 Gloria multorum ruit, & lux aurea morum:
 Plangant or bati vitam Ducis incinerati;
 Mortis in edicto qui viuimus ordine siclo
 Labimur vt sanum, cum florem perdit amœnum.*

Anno ab Incarnatione Domini *M. C. XXI. Hein. *leg. 1197.
 ricus Imperator Friderici Imperatoris magno electorum militum comitatus exercitu circa mediam Quadragesimam Romam ingressus est, & à Domino Apostolico Cælestino in secunda feria Dominicæ Resurrectionis gloriose consecratus: Roma vero digrediens cum eodè
 exer-

REGANU
 S 73
 m, m,
 S 1 V
 24

exercitu Apuliam infestaturus adiit, & obtentis quibusdam castellis circa mensē Augustum Neapolim obsidione vallauit; vbi maximum exercitus consecutus est infortunium. Nam ex insolita corruptione aëris cecidere quæque maiores & nobiles, adeoque excreuit pestis illa inferabilis, vt idem Imperator amissis viribus langueret, & relicta obsidione per montana rediens mortalem illam quodammodo declinando vix euaderet. Transiens ergo per terminos Alemanniæ VVelfonem illustrem cognouit occubuisse, cuius omne patrimonium suo incipauit dominio.

Eodem anno Leopaldus Dux Austriæ Richardum Regem Anglorum à mari ignotis in partibus præcipitatum præcipitatum, & quandam habens de eo transmarini negocij patrimoniam Imperatori tradidit: sed inter se facta competitione, idē Rex à Domino Imperatore satis honestè dimissus est.

Circa terminum autem eiusdem anni Heinticus Imperator casum primæ expeditionis animo reuoluens, Siciliam consultius disponit inuadere, edicta quæ Imperatori Austriæ, cunctosque sui Regni conuocauit principes, illi præparatis ad arma secunda in Apuliam iuratur expeditione, largam militibus dantur stipendia.

Anno M. C. XCII. Heinticus Imperator coadunato milite circa Ascensionem Domini montana transiit, & à Mediolanensibus cum maximo gloriæ apparatus susceptus potenti manu totam sibi subiugauit Apuliam. Panormum quoque metropolim Siciliæ obtinuit. Atque Margaritam piratam pessimum cum aliis perfidis captiuam rediens ante se præmisit.

Vtroque igitur regno tam Romanorum, Siciliæ in partem disposuit, Imperator gloriosus Hierosolymitanum corpus

*Panormum,
que nunc vulgo
Palermo.*

ter disponere. Pollicitisque non modicis stipendiis multos accendit, ad redimendam ciuitatem Domini.

Infra idem tempus Chunradus illustris Dux Sueuorum mota guerra aduersus Bertholdum Ducem Zaringensem, omnes regni istius pæne commouit prouincias. Sed eodẽ Bertholdo in magno terrore posito morte prauetus in mense Augusto occubuit. Pro cuius reque ministerialibus & hominibus suis mediantibus non parua cœnobiis donata sunt allodia. Inter quæ monasterio VVingarrensi collatum est prædium in Beengartin cum Ecclesia & omnibus appenditiis nec non familia.

Heinricus Romanorum Imperator in Apulia positus, audito tristi rumore, vltra quam credi potest, animo consternatus est, quippe cuius mœstitia ex tanti viri & fortis amissione vix alleuari poterat. Demum consumpta consolatione, Philippo fratri suo penes se posito Ducatum Sueuiæ concessit. Qui quamuis puer, partes istas ingrediens, terram satis strenuè rexit, Herena filia Regis Græcorum assumpta in matrimonium, quam pridie Imperator deuicto Palerno filio Dancredi desponsatam illi copulauit.

Anno ab Incarnatione Domini M. CXCVII. Philippus illustris Dux Sueuorum conuocatis cunctis terræ istius Principibus nec non adducta vxore in insigni equitatura in Pentecosten gloriôsè arma sumpsit, in loco qui Cœcio legum dicitur. Transacto postmodum aliquanto tempore assumptis iterum terræ Maioribus, nobili milicum apparatu Dominum & fratrem suum visitare volens, transmontanas partes adiit, vbi infaussto quodam exagitatus omine, vt in sequenti linea videbitur, difficulter rediit.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. XCVII. Heinricus Imperator regnum totius Sicilia, Apulia & Calabria potenti manu nullo resistente tenuit. Sed postquam

Ff.

mul-

W. G. G. V.
S. J. J.
m. g. m. g.
S. I. V.
24

multas indigenarum, vt aiunt, euasit infidias, post dep-
 tos terræ illius præfectos & Tyrannos, post directas mu-
 tiones & castella morte interueniente diem clausit eu-
 mum.

*Eximium sydus lucens assidere refert
 Quod factor sydus stellis hoc munere præfert
 Etberis infixa solio stat clarius vna
 Cornibus innixa, noctis fugat abdita Luna
 Sydera regali sata pareu quina ruere
 Lege pater tali, genitrix Sol, Luna fuere.*

F I N I S.

